

ת"פ 56479/02/13 - מדינת ישראל נגד ש. ק.

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 56479-02-13 מדינת ישראל נ' ק.

בפני מבקשים נגד משיב
כב' השופט חגי טרסי
מדינת ישראל
ש. ק.

ע"י ב"כ עו"ד מירי אדוט

החלטה

לפני בקשה למתן צו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, תשס"ו-2006 (להלן: "החוק").

ביום 10.7.13 הורשע המשיב על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של מעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה 14, עבירה על סעיף 348 (א) בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"). על פי עובדות כתב האישום, ביום 26.7.12, בשעות הבוקר, בעת שהמתלוננת, ילדה כבת 11, הייתה בדרכה לתחנת אוטובוס ברחוב מרכזי בנתניה, קרב אליה הנאשם, שלח את ידו, צבט בחזה ומיד נמלט מהמקום.

במסגרת הסדר הטיעון הופנה המשיב למרכז להערכת מסוכנות והתקבלה חוות דעת שבסופה נקבע כי רמת המסוכנות המינית הנשקפת מהמשיב הנה בינונית. באי כוח הצדדים עתרו במשותף להשית על המשיב מאסר על תנאי, פיצוי למתלוננת והתחייבות כספית, וביום 30.9.13, לאחר שמיעת טיעוני הצדדים, אושר ההסדר וניתן גזר דין בהתאם.

בחלוף 3 חודשים נוספים, ביום 30.12.13 הוגשה הבקשה המונחת לפני, למתן צו פיקוח למשך שלוש שנים. ביום 5.1.14 התקיים דיון ראשוני בבקשה, אליו התייצב המשיב ללא ייצוג משפטי. בהסכמתו, ניתן צו זמני בהתאם למכלול התנאים והסמכויות שפורטו בבקשה, והמשך הדיון נדחה לצורך מינוי סגור ציבורי מטעמו של המשיב.

בהמשך, ביום 12.3.14 וביום 26.3.14 התקיימו דיונים נוספים בבקשה, במסגרתם העלתה הסגורית המלומדת, עוה"ד מירי אדוט, את טיעוניה כנגד מתן הצו המבוקש. עיקר טענותיה של ב"כ המשיב התמקדו בכך שהבקשה הוגשה בשיהוי, שלושה חודשים לאחר מתן גזר הדין. לטענת ב"כ המשיב, מדובר בשיהוי ממושך אשר אינו מוסבר בטעמים מיוחדים כנדרש בסעיף 12(ד) לחוק ולכן יש לדחות את הבקשה ולו מטעם זה. בנוסף, טענה הסגורית כנגד מגבלות וסמכויות

ספציפיות אשר נכללו בצו הזמני, כפי שיפורט בהמשך, וביקשה כי ככל שיאושר הצו, יהיה זה לפרק זמן קצר מהמבוקש.

טענת השיהוי - דיון:

סעיף 12(ד) לחוק מורה כדלקמן:

"דיון לפי סעיף זה יתקיים סמוך לאחר מתן גזר הדין ואם עבריו המין נידון למאסר בפועל, או שבית משפט ציווה על אשפוזו - לפני שחרורו מן המאסר או מן האשפוז, או סמוך לאחר השחרור מן האשפוז, לפי הענין; ואולם רשאי בית המשפט לדון לפי סעיף זה גם לאחר המועדים האמורים, אם מצא שיש צורך בכך מטעמים מיוחדים שיירשמו."

במקרה שלפני, לא נדון הנאשם למאסר ואף לא נשלח לאשפוז, ולפיכך היה מקום לקיים את הדיון בבקשה בסמוך לאחר מתן גזר הדין. דא עקא, כפי שהובהר, הוגשה הבקשה בחלוף 3 חודשים ממועד מתן גזר הדין, כך שהדיונים בבקשה החלו פרק זמן נכבד לאחר גזר הדין ולא בסמוך לאחריו. כפי שעולה מנוסח הסעיף הנ"ל, אין בשיהוי מעין זה כדי לשלול את סמכות בית המשפט להיענות לבקשה, אך נדרשים טעמים מיוחדים שיצדיקו הדיון המאוחר.

הסנגורית המלומדת ביססה את עיקר טענותיה על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה במסגרת ת.פ. 41433-05-12 מדינת ישראל נ' בן לולו (13.6.12) שם נדחתה הבקשה למתן צו הפיקוח בשל שיהוי. באותו מקרה הוגשה הבקשה 15 ימים לאחר שחרורו של הנאשם ממאסר בן 6 שנים, ובית המשפט קבע כי יש לדחות הבקשה על הסף, בהעדר טעמים מיוחדים המצדיקים את האיחור בהגשת הבקשה. מסקנות דומות, מאותם נימוקים ממש, אומצו על ידי בית משפט השלום בתל-אביב במסגרת ת.פ. 5540-09 מדינת ישראל נ' איסקיאס (8.7.12) ועל ידי מותב אחר של בית המשפט המחוזי בחיפה ב-ת.פ. 13227-07-13 מדינת ישראל נ' כהן (13.8.13). הדגש בהחלטות אלה ניתן לכך שלא הובאו על ידי המדינה טעמים מיוחדים אשר הצדיקו האיחור בהגשת הבקשה.

מנגד, הציעה כב' השופטת סוקולוב מבית המשפט המחוזי בתל-אביב, בהחלטה שנתנה ב-צ"א 15132-07-12 מדינת ישראל נ' שחק (19.7.12), אליה הפנה ב"כ המבקשת, פרשנות שונה, ולפיה אין להתמקד בסיבות לשיהוי, אלא לבחון קיומם של טעמים מיוחדים המנמקים את הצורך בצו הפיקוח על אף השיהוי בהגשת הבקשה. באותו מקרה, כמו גם במקרים אחרים דוגמת ת.פ. 4303/07 מדינת ישראל נ' רום (12.2.14) ו-ב"ש 90466/07 (מחוזי ת"א) מדינת ישראל נ' סנקובסקי (11.6.07), מצאו בתי המשפט כי על אף השיהוי, הבלתי מוצדק כשלעצמו, ראוי לדון בבקשה ואף לקבלה, בשל מכלול הנסיבות וביניהן רמת מסוכנותו העתידית של המשיב.

לאחר שנתתי דעתי לאמור בהחלטות אלה, חלקי עם האחרונים, ואף אני סבור, בכל הכבוד, כי שאלת השיהוי וסיבותיו כשלעצמה אינה מכריעה את הכף. על בית המשפט לאזן בכל מקרה ומקרה בין השיקולים הסותרים ולקבוע האם בנסיבות המקרה שלפניו קיימים טעמים מיוחדים לדון בבקשה, על אף השיהוי. מובן כי אין להתעלם מהשיהוי, מהיקפו, מהסיבות שגרמו לו ומהפגיעה שנגרמה עקב כך בזכויותיו של המשיב, אך מנגד, גם כשקיים שיהוי בלתי מוצדק, לא ניתן להתעלם מכל אותן נסיבות וטענות העומדות ביסוד הבקשה ומהאינטרס הציבורי העומד ביסודה. כאן המקום להזכיר כי

על פי האמור בסעיף 1 לחוק, מטרת החוק הנה להגן על הציבור מפני ביצוע עבירות מין ולמנוע ביצוע עבירות מין חוזרות. קשה לקבל את העמדה לפיה שיהיו בהתנהלות רשויות התביעה או יחידת הפיקוח יביאו בהכרח לדחיית הבקשה, תוך התעלמות מתכליתן המפורשת של הוראות החוק.

עיון בהחלטות הבודדות שניתנו עד היום בנושא זה בבית המשפט העליון מחזק אף הוא פרשנות מסוג זה שכן באותם מקרים בהם נדרשו השופטים הנכבדים לפרשנות אותם "טעמים מיוחדים", נקבע כי הם נוגעים לא רק לשיהוי אלא למכלול הנסיבות הנוגעות לבקשה. כך למשל ב-בש"פ 1960/13 פלוני נ' מדינת ישראל (15.4.13) קבע כב' השופט הנדל כי **"על בית המשפט לבחון במסגרת הטעמים המיוחדים שיאפשרו לקיים דיון לפי סעיף 12 לחוק ההגנה על הציבור הן את מידת האיחור והסיבה לו, הן את מסוכנות עבריין המין שנגזרת ממבחן העושה והמעשה"**. דברים דומים קבע גם כב' השופט ג'ובראן ב-בש"פ 1428/13 יצחק משה נ' מדינת ישראל (30.4.13) באומרו: **"במסגרת בחינת קיומם של טעמים מיוחדים לדיון בבקשה שהוגשה באיחור, יש לבחון את מכלול הנסיבות הנוגעות לבקשה, בהן האינטרס הציבורי בדיון בה, משך השיהוי, הפגיעה בזכויות המפוקח, סיבת השיהוי וכדומה"**.

אשר על כן, אתן דעתי למכלול הנסיבות והטענות שהובאו בפני, על מנת להכריע בשאלה האם ראוי לקיים הדיון וליתן הצו המבוקש, על אף השיהוי. כנקודת מוצא אבהיר כי לא הובא כל הסבר משכנע לשיהוי במשמעותי שחל במקרה זה. ב"כ המבקשת הבהיר כי הפרקליטות היא שהשתתה בפנייתה ליחידת הפיקוח, וכי האחריות לשיהוי מונחת לפתחה, מבלי שניתן להצדיקה בקשיים או בנתונים אובייקטיביים כלשהם. בנסיבות אלה, מובן כי רק שיקולים כבדי משקל התומכים בבקשה, יוכלו להביא לקבלתה על אף השיהוי בהגשתה.

לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים, אני סבור כי שיקולים מעין אלה אכן מתקיימים במקרה שלפני, ועל כן החלטתי לדחות את טענת השיהוי ולדון בבקשה לגופה. אפרט נימוקיי.

בפתח הדברים ראוי להזכיר את הוראת סעיף 12(ב) (2) לחוק, הקובע כי כאשר מדובר בעבירת מין שנפגע העבירה בה היה קטין, מחויב בית המשפט לקיים דיון באפשרות להוציא צו פיקוח, גם אם לא הוגשה כלל בקשה מטעם התביעה. המחוקק חיווה אפוא את דעתו לפיה עבירות מין כלפי קטנים מחייבות בחינת אפשרות הוצאת צו פיקוח, ודומה כי יש לראות בכך טעם מיוחד לקיים דיון בבקשה לגופה, על אף השיהוי.

עוד ראוי לציין כי בשונה ממקרים בהם מוחזק הנאשם במאסר ומועד שחרורו הצפוי ידוע מראש ומאפשר התארגנות להגשת הבקשה מבעוד מועד, הרי במקרה שלפני לא ניתן היה להיערך לכך בטרם ניתן גזר הדין. במסגרת הסדר הטעון גובשה אמנם הסכמה לעניין העונש, והצדדים עתרו במשותף שלא להטיל על המשיב מרכיב עונשי של מאסר בפועל, אך כל עוד לא נשמעו הטיעונים לעונש ולא ניתן גזר הדין, לא ניתן היה לצפות כי המבקשת תבצע הפעולות המקדמיות המתחייבות לצורך הגשת הבקשה, כגון העברת החומר ליחידת הפיקוח לצורך קבלת חוות דעתה.

לנתון זה השלכה מסוימת על מידת הפגיעה הנטענת בזכויותיו של המשיב, בגין השיהוי. ראשית, נדמה כי אף אלמלא

הייתה הפרקליטות משהה שלא לצורך את טיפולה בבקשה, הייתה נדרשת תקופת היערכות מסוימת לצורך הגשת הבקשה, לאחר מתן גזר הדין. שנית, בשונה מהרציונאל החל בעניינם של נאשמים שנידונו למאסר, ולפיו ראוי כי ישמר רצף של פיקוח, כך שהשחרור ממאסר ילווה במתן צו פיקוח, הרי שבעניינו של המשיב מלכתחילה לא ניתן היה לגבש רצף שכזה. נכון הדבר כי החל ממועד מתן גזר הדין ניתן היה להיערך בדחיפות להגשת הבקשה, לקיום הדיון ולמתן הצו, אך העובדה שפעולות אלה התמהמהו לא הביאה לשינוי לרעה במצבו או לכניסתם המחודשת לתוקף של תנאים מגבילים, לאחר שפג תוקפם לחלוטין, כפי שקורה למשל במצב של שיהוי לאחר שחרור ממאסר.

אם נבחן כעת את נסיבותיו של המשיב שבפני, הרי בצדק ציינה באת כוחו כי מדובר בבחור צעיר כבן 29, אשר זוהי הרשעתו היחידה בפלילים ואשר סובל מקשיים נפשיים ומתפקוד קוגניטיבי לקוי, על סף הפיגור השכלי. כמו כן, אין חולק על כך שהעבירה שביצע, מבלי להקל בה ראש כלל ועיקר, אינה מרף החומרה העליון של עבירות המין, כפי שניתן ללמוד מעובדות כתב האישום ומהעונש שהושת עליו במסגרת הסדר הטיעון. כל אלה מחייבים בוודאי התייחסות מקלה ומידתית כלפי המשיב, והימנעות מהשתת תנאים המכבידים יתר המידה על אורח חייו ועל תפקודו.

יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מהנתונים המפורטים בחוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות, ואשר מצביעים על קיומה של מסוכנות מינית עתידית ברמה בינונית. מחוות הדעת הנ"ל עולה כי שיתוף הפעולה של המשיב בבדיקה היה מוגבל, באופן שלא אפשר לקבוע בוודאות האם קיימת סטייה מינית אם לא, ולא ניתן היה לשלול קיומה של משיכה מינית סוטה. עוד פורטו בחוות הדעת מאפיינים נוספים של המשיב העלולים להגביר את רמת המסוכנות. אמנם נכון הדבר כי המשיב הנו בעל מערכת תמיכה משפחתית אך הוא נעדר מסגרת שיקומית, חברתית או תעסוקתית. כמו כן, הוא נמצא כיום במעקב פסיכיאטרי ומטופל תרופתית, אך מדובר בטיפול וולונטרי גרידא, וככל שיבחר שלא להמשיך וליטול חלק בטיפול, רמת המסוכנות הנשקפת ממנו עשויה אף לעלות אל מעבר לזו המפורטת כיום בבקשה.

בנסיבות אלה אני סבור כי על מנת להגשים את מטרת החוק ואת האינטרסים הציבוריים העומדים בבסיסו, אין מנוס, על אף השיהוי הראוי לגינוי בהגשת הבקשה, מבחינת הבקשה לגופה וממתן הצו, תוך הימנעות מפגיעה מופרזת ובלתי מידתית במשיב ובזכויותיו.

בחינת תנאי הצו לגופם:

ככל שמדובר בתנאים ובמגבלות שנכללו בצו הזמני שניתן ביום 5.1.14, ביקשה הסנגורית המלומדת להורות על ביטול שלושה מהתנאים שעניינם סמכויות קצין הפיקוח להיכנס למקום מגוריו של המשיב בנוכחותו, סמכותו לערוך חיפוש במקום מגוריו של המשיב וברכבו, וסמכותו לבקש מאדם או למסור לאדם, באישור מפקד יחידת הפיקוח, מידע הנדרש כדי למלא אחר תנאי הפיקוח והמעקב, בהתאם להוראות סעיף 18(א)(10) לחוק.

במהלך הדיון הסכים ב"כ המבקשת לוותר על דרישתו ליתן לקצין הפיקוח סמכות חיפוש, לפי סעיף 18(א)(6) לחוק, ועל כן יבוטל תנאי זה בהסכמה. באשר לסמכות על פי סעיף 18(א)(10), הרי שזו כוללת לכאורה הסמכה מרחיקת לכת לגלות לאדם אחר על כך שהמשיב הוא עבריין מין, באופן שעלול לפגוע פגיעה ממשית במשיב ובזכויותיו. אלא שכפי

שהיטיב ב"כ המבקשת להבהיר, מותנה השימוש בסמכות זו, על פי הוראות החוק עצמו, בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים: האחד - לא ניתן להשיג את המידע בדרך אחרת, השני - הגילוי דרוש על מנת למנוע סכנה מיידית לשלומם של אדם. לאור מגבלות אלה ובמרכזן ההכרח להגן על אדם הנתון בסכנה מיידית, אני סבור כי מדובר בתנאי מידתי והכרחי במסגרת הצו.

באשר לסמכות הכניסה לבית, לפי סעיף 18(א)(4) לחוק, הרי לאחר שנתתי דעתי לטיעוני הצדדים ולפסיקה שהוצגה, אני סבור כי אין לבטלה אך ראוי לסייגה כפי שיפורט. דומני כי במקרה שלפני, בו בשל שיתוף הפעולה החלקי לא ניתן לעמוד על המניעים המובהקים לביצוע העבירה, מגוון הקורבנות עלול להיות רחב, נדרשים גבולות חיצוניים וקיים, בין היתר, איסור על שהייה עם קטינים, מתן האפשרות בפני קצין הפיקוח להיכנס לביתו של המשיב, גם ללא תיאום מוקדם, הנה חלק אינטגרלי, מתחייב ומתבקש מתנאי הפיקוח. מנגד, בשל תפקודו הלקוי של המשיב והיותו על סף פיגור שכלי, ראוי יהיה להגביל סמכות זו כך שכניסתו של קצין הפיקוח לביתו של המשיב תהייה מותנית, בנוסף לנוכחות המשיב, גם בנוכחותו של בן משפחה בגיר נוסף של המשיב, אשר יעניק למשיב את התמיכה לה הוא זקוק וישמור על זכויותיו.

לבסוף, באשר לתקופת הפיקוח, דומני כי לנוכח מכלול נתוניו של המשיב, ובשים לב גם לפגיעה המסוימת שנגרמה לזכויותיו בגין השיהוי בהגשת הבקשה, יש מקום לאשר, בעת הזו, תקופה קצרה במעט מזו המבוקשת. אזכיר, בהקשר זה, כי מחוות הדעת של מעריכת המסוכנות משתמע כי כניסתו של המשיב למסגרת שיקומית, חברתית או תעסוקתית עשויה להועיל לו ולהביא לירידת רמת המסוכנות, ולנוכח המלצות ועדת האבחון, יתכן כי ניתן יהיה לעשות כן בהמשך הדרך. עוד ראוי להזכיר כי המשיב מטופל מרצונו הטוב בטיפול נפשי המסייע לו, וראוי לעודדו להמשיך בדרך זו. בהתאם להוראות החוק תוכל המבקשת לעתור לקראת תום התקופה להארכת הצו פעם נוספת, כך שקיצור מסוים של התקופה המבקשת לא יפגע באינטרס הציבורי. לפיכך, יעמוד הצו בתוקף למשך 27 חודשים מהמועד בו ניתן לראשונה.

אשר על כן, יבוטל הצו הזמני שניתן ביום 5.1.14 וחלף אותו צו הנני מורה על מתן צו פיקוח ומעקב נגד המשיב בתנאים המפורטים להלן:

1. על המשיב חלה חובת שיתוף פעולה עם קצין הפיקוח, חובת קיום מפגשים עם קצין הפיקוח, במועדים ובתדירות שיקבע קצין הפיקוח מעת לעת, לרבות החובה להתייצב במרכז הארצי להערכת המסוכנות לקראת תום תקופת הפיקוח, לצורך הערכת מסוכנות עדכנית.
2. על המשיב נאסר ליצור קשר, להתחבר ולשהות עם קטינים, אלא אם כן מדובר בקטינים שהם בני משפחה של המשיב מקרבה ראשונה ונוכח איתם בגיר נוסף המודע לעבירה אותה ביצע המשיב ולמגבלה המוטלת עליו.
3. על המשיב נאסר לעבוד, בין בתמורה ובין בהתנדבות, בעבודה הכרוכה בקשר וקרבה לקטינים.

כמו כן, הנני קובע את סמכויות קצין הפיקוח כדלקמן:

1. לדרוש מהמשיב להתייצב לפניו בהתאם להוראות סעיף 18(א)(1) לחוק.
2. לדרוש מהמשיב, מבני משפחתו הבגירים ומכל אדם אחר למסור לו מידע, הנחוץ לבחינת קיום הצו, בהתאם להוראות סעיפים 18(א)(2) ו-(3) לחוק.
3. להיכנס למקום מגוריו של המשיב בנוכחותו, בהתאם להוראות סעיף 18 (א)(4) לחוק, ובלבד שבמקום יהיה נוכח גם בן משפחה בגיר נוסף של המשיב.
4. לתת אישור למשיב בעניין העסקתו, בין בתמורה ובין בהתנדבות, בהתאם לסעיף 18(א)(8) לחוק.
5. לבקש מאדם או למסור לאדם, באישור מפקד יחידת הפיקוח, מידע הנדרש כדי למלא אחר תנאי הפיקוח והמעקב או הנוגע לתנאי הפיקוח והמעקב של המשיב, אף אם יש בכך כדי לגלות שהמשיב הוא עבריין מין או שהוא מצוי בפיקוח ומעקב, בכפוף לתנאים המפורטים בסעיף 18(א)(10) לחוק.

תוקפו של צו זה הנו למשך 27 חודשים מיום מתן הצו הזמני, כלומר מיום 5.1.14.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה לצדדים ולבאי כוחם.

ניתנה היום, ג' ניסן תשע"ד, 03 אפריל 2014, בהעדר הצדדים.